

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

เป็นการเขียนที่แสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้นการเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่ว่าตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุการณ์คือที่ไหน มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร

ขั้นตอนการสร้างแผนภาพโครงเรื่อง

๑. กำหนดชื่อเรื่อง หรือความคิดรอบยอด
๒. ระดมสมองคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอดสำคัญนั้น แล้วจดบันทึกไว้เป็นคำหรือกลุ่มคำสั้นๆ
๓. นำคำหรือกลุ่มคำที่จดบันทึกไว้ซึ่งมีความสัมพันธ์กันมาจัดกลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มคำเป็นหัวข้อย่อย แล้วเรียงลำดับกลุ่มคำตามความสำคัญ
๔. เลือกรูปแบบแผนภาพความคิด ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์และเนื้อหา
ของเรื่อง

ตัวอย่าง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

เรื่อง กากับสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์

อีกาตัวหนึ่งกำลังหิว มันจึงบินออกหาอาหาร มันเหลือบไปเห็นเนื้อชิ้นหนึ่งหล่นอยู่ มันจึงใช้ปากคาบเนื้อชิ้นนั้นขึ้นมา แล้วบินไปเกาะที่ต้นไม้ต้นหนึ่ง สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งเดินผ่านมาเห็นอีกาคาบเนื้ออยู่ในปาก มันอยากกินเนื้อชิ้นนั้นมันจึงเอ่ยปากทักอีกาว่า

“สวัสดีครับคุณกา คุณช่างสง่างามอะไรอย่างนี้ ขนของคุณก็ดูสวยงามมาก”

อีการู้สึกชอบใจมาก มันมองดูขนของตัวเองอย่างภูมิใจ สุนัขจิ้งจอกจึงพูดต่อไปว่า

“คุณคงมีเสียงที่ไพเราะมาก คุณคงร้องเพลงเพราะด้วยใช่ไหม” อีการับผงกหัวรับ

“ถ้าอย่างนั้นคุณช่วยร้องเพลงให้ผมฟังสักหน่อยเถิดครับ” อีกาจึงอ้าปาก

จะร้องเพลง พอมันอ้าปาก เนื้อก็หลุดจากปากตกลงที่พื้น สุนัขจิ้งจอกจึงรีบคาบเนื้อชิ้นนั้นแล้ววิ่งหนีไป

แผนภาพโครงเรื่อง : กากับสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์

ตัวละครในเรื่อง : อีกา และสุนัขจิ้งจอก

สถานที่ : ต้นไม้ต้นหนึ่ง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น : อีกาซึ่งกำลังคาบเนื้ออยู่ในปาก หลงเชื่อคำพูดของสุนัขจิ้งจอกที่ชมว่าอีกามีเสียงไพเราะ จึงอ้าปากจะร้องเพลงให้สุนัขจิ้งจอกฟัง

ผลของเหตุการณ์ : ทำให้ชิ้นเนื้อที่อีกาคาบมาหล่นจากปาก สุนัขจิ้งจอกจึงมาคาบเนื้อไปกินแทน

ข้อคิดเห็น/ข้อสรุป : อย่าไว้วางใจคน อย่าวางใจคน จะจนใจเอง คือ หากไว้วางใจคนอื่นมากเกินไป อาจจะทำให้ได้รับเคราะห์หรือผลเสียได้

นิทานอีสป

ใบงานที่ ๐๗

เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง อ่านนิทานส่งเสริมคุณธรรม เรื่อง ลุงเต่าใจอารี แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ลุงเต่าใจอารี

ในป่าใหญ่แห่งหนึ่งมีความสงบเงียบและสวยงามใกล้ๆกันนั้นมีหนองน้ำที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชน้ำ ไม้ น้ำ นานาชนิดขึ้นอยู่เรียงรายขึ้นฉ่ำใจ และยังเป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำหลายชนิด เช่น กุ้งน้อย ปลา ปู หอย และลุงเต่าผู้ใจอารีและเป็นที่รักของบรรดาสัตว์ทุกตัว สัตว์ทุกตัวอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ฤดูกาลเปลี่ยนผันไป ปีนี้ความแห้งแล้งมาเร็วกว่าที่คิด น้ำในหนองน้ำเริ่มเหือดแห้งลง สัตว์น้ำทุกตัวเริ่มกังวลใจ ลุงเต่าผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าอาวุโสที่สุดจึงเรียกประชุมสัตว์น้ำทุกตัวเพื่อหาหนทางแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสัตว์ทุกตัวร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าพวกเราควรหาที่อยู่แห่งใหม่ให้เร็วที่สุด ก่อนที่น้ำจะแห้งจนหมดหนองน้ำ ลุงเต่าจึงบอกกับสัตว์ทุกตัวว่าพวกเราต้องรีบอพยพไปยังฝั่งอีกด้านของหนองน้ำ เพราะเคยไปบริเวณนั้นมาก่อนเคยเห็นว่ามีหนองน้ำอีกแห่งหนึ่งน่าจะเป็นที่อยู่ใหม่ของพวกเราได้ กุ้งน้อย ปลา ปู และหอยต่างตื่นตระหนกว่าพวกตนจะไปได้อย่างไร ลุงเต่าจึงพูดขึ้นว่า “ ไม่ต้องกลัวพวกเราต้องไปด้วยกัน ฉันจะเป็นผู้พาไปเอง ”

ลุงเต่าออกนำหน้าตามมาด้วยปู หอย ส่วนปลาตะเกียบตะกายตามมาดูแล้วช่างเป็น ภาพที่ทรมานใจเหลือเกิน ในที่สุดลุงเต่าตัดสินใจให้ปลาคาบทางของตนส่วนปูก็หนีบหางของลุงเต่าด้วย เจ้ากุ้งน้อยนั้นลุงเต่าใช้ปากคาบเอาไว้ และคลานตัวมเตี้ยมไปด้วยกันโดยมีเจ้าหอยตามมาติดๆ

ในที่สุดความหวังก็เป็นจริง ลุงเต่าสามารถนำสัตว์ทั้งหลายเดินข้ามฝั่งได้สำเร็จ และได้พบหนองน้ำแห่งใหม่ที่สมบูรณ์จริงๆ สัตว์ทุกตัวต่างเรีงร่ามีความสุข เพราะลุงเต่าผู้มีใจอารีช่วยเหลือสัตว์ทุกตัวเอาไว้นั่นเอง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๗
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ลุงเต้าใจอารี

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

.....

.....

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็น/ข้อสรุป

.....

ใบงานที่ ๐๘
เขียนแผนภาพความคิด

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง ค้างคาวเลือกพวก แล้วนำข้อคิดที่ได้ไปเขียน
แผนภาพความคิดจากนิทาน

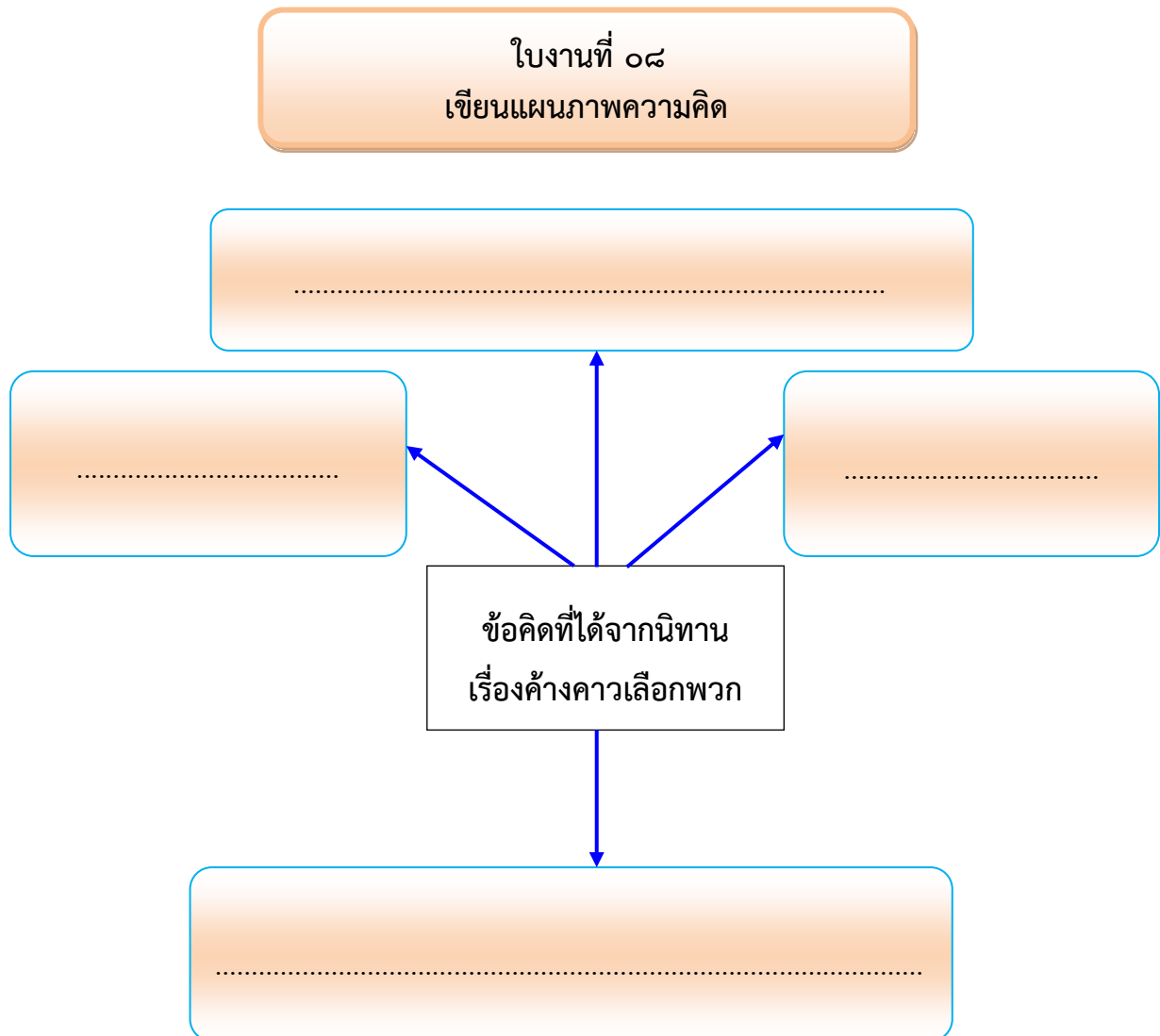
ค้างคาวเลือกพวก

ค้างคาวนั้นถือว่าตนมีปีกเหมือนนก และก็มีหูเหมือนสัตว์ อื่นต่างๆ ไป
ดังนั้นเมื่อนกยกพวกไปต่อสู้กับสัตว์อื่นๆ ค้างคาวก็ขอตัวไม่เข้าข้างฝ่ายใดโดยทำตัวเป็นกลาง
แต่เมื่อพวกของนกมีท่าทีว่าจะชนะ ค้างคาวก็ประกาศตัว ไปเข้ากับฝ่ายนก

ต่อมาพวกนกจะพลาดท่าเสียทีแก่สัตว์อื่นๆ ค้างคาวก็ผละจากนกไปเข้าพวก
กับสัตว์อื่นๆ ต่อมานกต่อสู้จนใกล้จะได้ชัยชนะ ค้างคาวก็กลับมาอยู่ข้างฝ่ายพวกนกอีก
เมื่อนกสัตว์อื่นๆ ทำสัญญาสงบศึกและเป็นมิตรต่อกัน ทั้งสองต่างก็ขับไล่ค้างคาว ไม่ยอมให้
เข้าพวกด้วย ค้างคาวอับอายจึงไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ จะออกจากถ้ำไปหาอาหารในเวลา
กลางคืนเท่านั้น

นิทานอีสป

ใบงานที่ ๐๙
ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่อง ช้างเกร แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ช้างเกร

ช้างโทนตัวหนึ่ง มีนิสัยเป็นพาลเกรมาตั้งแต่เล็ก พระยาช้างสารซึ่งเป็นใหญ่ในโขลงจะว่ากล่าวสั่งสอนสักเท่าใด ช้างโทนตัวนั้นก็ไมยอมเชื่อฟัง ยังเที่ยวข่มเหงอาละวาดแก่สัตว์ทั้งหลายให้ได้รับความเดือดร้อนอยู่เนือง ๆ วันหนึ่งถึงคราวเคราะห์กรรมมีนางนกเอี้ยง ซึ่งเป็นสหายรักของพระยากา พระยากบ และพระยาแมลงวัน นางนกเอี้ยงกกลูกอยู่ที่รังบนกิ่งไม้ เผอิญช้างโทนตัวนั้นเดินอาละวาดเกะกะๆ ไปทางนั้น ใช้งวงและงาฟาดไปตามกิ่งไม้ตามนิสัยช้างพาล จนรังนกเอี้ยงตกลงพื้นลูกนกถึงแก่ความตายนางนกเอี้ยงบินวนดูลูกด้วยความเสียใจ จึงบินหนีไปหาหาสหายทั้งสาม แล้วเล่าความทุกข์ของนางให้ฟัง

พระยาสัตว์ทั้งสามโกรธมาก จึงคิดหากลอุบายที่จะฆ่าช้างโทน พระยากาออกความคิดว่าจะไปบอกฝูงกา ให้ช่วยกันรุมจิกลูกตาของช้างโทนเสียให้หมด พระยาแมลงวัน ก็ไปป่าวร้องแก่พวกของตนว่าถ้าใครเจอช้างโทนที่ถูกจิกลูกตาจนบอดให้ช่วยกันเจาะแผลที่ลูกตาให้เน่า ฝ่ายพระยากบก็เป่าร้องแก่บริวารของตนว่า ถ้าวันใดพบเจอช้างตาบอดเดินโซเซกระหายน้ำไปข้างเหว ก็จงพากันร้องขึ้นที่ปากเหวเพื่อให้ช้างเข้าใจผิดว่าเป็นหนองน้ำจะได้ตกเหวตาย นางนกเอี้ยงซาบซึ้งในไมตรีของเพื่อนที่ห่วงใยต้องการช่วยเหลือเพื่อน แต่นางไม่ต้องการให้เพื่อนแค้นแทน เพราะผิดศีลธรรมและกล่าวว่าสักวันหนึ่งเจ้าจะเข้าใจและไม่คิดทำร้ายผู้อื่นต่อไป

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๙
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ช้างเถเร

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

เหตุการณ์ที่ ๑

.....

เหตุการณ์ที่ ๒

.....

เหตุการณ์ที่ ๓

.....

เหตุการณ์ที่ ๔

.....

เหตุการณ์ที่ ๕

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

ใบงานที่ ๑๐
ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง ช้างเกร แล้ววิเคราะห์นิทานโดยเขียนแผนภาพ
ของนิทานตามที่กำหนด

ใคร

.....

ทำอะไร

.....

ที่ไหน

.....

เมื่อไร

.....

อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๑

ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่องลูกกวางน้อย และเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่องลงในแผนภาพความคิดที่กำหนดให้

ลูกกวางน้อยตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่า มีเพื่อนสนิทเป็นทากสามตัว นกเล็ก ๆ และนกเค้าแมว ที่เฉลียวฉลาด กวางน้อยต้องประสบปัญหาอย่างมากในการสร้างมิตรภาพกับนกเค้าแมว ซึ่งเจ้าอารมณ์ แต่แล้วในที่สุดกวางน้อยสามารถเอาชนะนกเค้าแมวได้ด้วยความรักเพื่อพ่อแม่และสุขภาพอ่อนนุ่ม นกเค้าแมวมีนิทานมาเล่าให้ฟังมากมาย กวางน้อยชอบนิทานของนกเค้าแมว กวางน้อยอยากอยู่กับนกเค้าแมว แต่ก็มีปัญหามากเพราะในตอนกลางคืนนกเค้าแมวไม่นอนเหมือนกวางน้อย นกเค้าแมวจะท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ เวลากลางวันกวางน้อย ไม่นอนแต่นกเค้าแมวจะเป็นฝ่ายนอน กวางน้อยไม่เคยพูดถึงเรื่องปัญหานี้กับนกเค้าแมว แต่ก็พยายามที่จะพบนกเค้าแมวบ่อยขึ้น เพื่อฟังเรื่องสนุกๆ

วันหนึ่งกวางน้อยตื่นแต่เช้า เพื่อไปหานกเค้าแมวให้เล่านิทานสนุกๆ ให้ฟังสักสองสามเรื่อง นกเค้าแมวแลเห็นกวางน้อยแต่ไกล จึงรีบเข้าไปแอบที่หลังต้นไม้และรีบบินกลับที่พัก เพราะรู้สึกเหน็ดเหนื่อยและอยากจะนอน เย็นแล้วกวางน้อยรีบกลับที่พัก แมื่กำลังคอยกวางน้อยอยู่ เมื่อแม่ลูกจัดที่นอนเรียบร้อยแล้ว กวางน้อยก็ซุกตัวลงนอนข้างๆ แม่ กวางน้อยแสร้งทำเป็นหลับเพื่อรอให้แม่หลับเสียก่อน เพื่อจะได้หนีออกมาข้างนอกได้สะดวก กวางน้อยจะไปหานกเค้าแมว

คำคินนี้กวางน้อยออกไปหานกเค้าแมวอีกเพราะคิดถึงจนทำให้หลงป่า กวางน้อยวิ่งมาถึงสระแห่งหนึ่ง เพราะจำได้ว่าที่พักของนกเค้าแมวอยู่ใกล้สระ กวางน้อยเริ่มคิดถึงแม่ ความกลัวทำให้กวางน้อยร้องไห้ น้ำตาก็หยดลงไปบนสระเสียงดังปอมๆ ท่ามกลางความเงียบ เสียงดังไปถึงหูของนกเค้าแมว นกเค้าแมวจึงตามเสียงนั้นมา นกเค้าแมวประหลาดใจมากที่เห็นกวางน้อยตามลำพังในป่ายามคำคินเช่นนี้ กวางน้อยได้เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟังว่าได้พยายามหานกเค้าแมวหลายครั้งแล้ว และตั้งใจว่าจะมาหาให้พบให้ได้ในตอนกลางคืน นกเค้าแมวสงสัยที่รู้ว่ากวางน้อยชอบนิทานของตน นกเค้าแมวได้สั่งสอนกวางน้อยว่าไม่ควรออกมาโดยไม่ขออนุญาตแม่และไม่ควรจะไม่ทำเช่นนี้อีก นกเค้าแมวบอกว่าถ้าทำตัวดีและไม่ออกมาตามหาตนในป่าอีก นกเค้าแมวจะขอร้องให้ผู้เฒ่ามรดกความฝันสร้างความฝันประหลาดให้กวางน้อยทุกคืน นับจากนั้นเป็นต้นมากวางน้อยจะกลับบ้านทุกเย็น และรีบเข้านอนแต่หัวค่ำเพราะในความฝันของกวางน้อย นกเค้าแมวจะปรากฏตัว และเล่านิทานสนุกๆ ให้ฟัง ทำให้กวางน้อยมีความสุขมาก

นิทานชาดก

